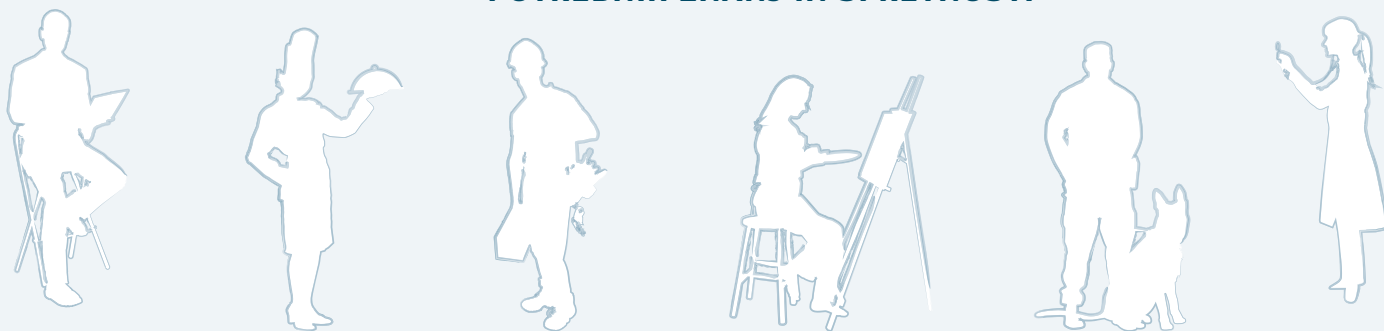

Evropska
komisija

UČINKOVITEJŠIM POLITIKAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH NAPROTI

POMOČ ODRASLIM PRI RAZVOJU POTREBNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI

IZZIV IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Če želimo biti kos hitro spreminjajočemu se svetu, potrebujemo širok nabor znanj in spretnosti, ki jih moramo razvijati vse življenje. To je ključno sporočilo Programa za nova znanja in spretnosti za Evropo (glej okvir). Mnogi, ki nimajo pravih znanj in spretnosti, opravljajo nizko kakovostno delo, so brezposelni ali premalo kvalificirani za zaposlitvene možnosti nove generacije. Brez osnovne jezikovne, matematične in digitalne pismenosti je lahko vsakodnevno življenje trd oreh.

Izziv, opredeljen v Evropskem programu za izobraževanje odraslih (glej okvir), je spodbuditi več odraslih, da se znova začnejo izobraževati. Da bi to dosegli, so EU in države članice sprejele vrsto različnih strategij in političnih pobud, s katerimi želijo izboljšati razpoložljivost ter splošno kakovost, količino in dostopnost izobraževalnih priložnosti za odrasle. Poleg tega si z učinkovitimi strategijami obveščanja, vodenja in motiviranja, usmerjenimi k najbolj ranljivim skupinam, prizadevajo, da bi odrasli te priložnosti čim bolj izkoristili.

A kljub tem prizadevanjem statistika kaže, da:

- samo eden izmed desetih odraslih Evropejcev sodeluje v kateri od oblik izobraževanja ali usposabljanja,
- več kot četrtnina vseh odraslih ne premore osnovne jezikovne, matematične in digitalne pismenosti, ki je potrebna za številna današnja delovna mesta.

Kako lahko torej politike in ponudba izobraževanja odraslih postanejo učinkovitejše?

RAZUMEVANJE IZZIVA

V okviru raziskave, ki jo je pred kratkim naročila Evropska komisija in nosi naslov „Podrobna analiza politik izobraževanja odraslih in njihove učinkovitosti v Evropi“, je bil opravljen pregled razpoložljivih podatkov. Raziskava je potrdila, da ima kljub pomembnim ekonomskim in socialnim koristim, ki jih izobraževanje odraslih prinaša posameznikom, podjetjem in družbi na splošno, zelo malo odraslih Evropejcev dostop do priložnosti za izobraževanje.

Raziskava tudi izpostavlja načine, kako povečati učinkovitost politik in posledično udeležbo odraslih v izobraževanju. Na osnovi teh ugotovitev je opredeljenih šest ključnih dejavnikov za povečanje udeležbe v izobraževanju odraslih ter priložnosti za razvoj znanj in spretnosti.

ŠEST KORAKOV V SMERI UČINKOVITEJŠIH POLITIK IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

1 POVEČATI PRIPRAVLJENOST ODRASLIH, DA SE UDELEŽIJO IZOBRAŽEVANJA, IN IZBOLJŠATI NJIHOV ODNOS DO IZOBRAŽEVANJA

Udeležba in vztrajnost sta odvisni od tega, ali izobraževanje odraslih uživa ugled in ali so mu udeleženci naklonjeni. Države članice lahko zato sodelujejo s socialnimi partnerji in drugimi zainteresiranimi stranmi, da bi skupaj povečali ozaveščenost o številnih koristih izobraževanja odraslih, pomagali odraslim, ki bi jim izobraževanje najbolj koristilo, ter jim ponudili prilagojene informacije in navodila.

2 SPODBUJATI DELODAJALCE, NAJ VLAGAJO V IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Ker se pogoji za opravljanje dela spreminjajo, morajo zaposleni razvijati obstoječa znanja in spretnosti ter svoje talente, obenem pa pridobivati nove. Zaradi tega sta poklicni razvoj in z delom povezano usposabljanje ključna dejavnika, ki lahko odrasle motivirata, da se znova začnejo izobraževati. Vlaganje delodajalcev v izobraževanje odraslih je bistvenega pomena za povečanje ponudbe razpoložljivih priložnosti kot tudi števila zaposlenih, ki se izobražujejo.

3 OKREPITI DOSTOP DO IZOBRAŽEVANJA ZA SKUPINE PRIKRAJŠANIH IN TISTI, KI JIH JE TEŽKO PRIPRAVITI DO SODELOVANJA

Odrasli, ki se izobražujejo, so med seboj zelo različni in imajo številne različne učne potrebe. Ne obstaja rešitev, ki bi ustrezala vsem. Politike morajo zato vključevati prilagojene programe ter biti dovolj prožne, da bodo ustrezale učnim potrebam in motivaciji vsakega posameznika, vključno z razvojem osnovnih znanj in spretnosti pri nižje usposobljenih delavcih. Zaradi tega je priporočljivo oblikovanje partnerstev s posredniškimi organizacijami, kot so skupnostna združenja in sindikati.

4 POVEČATI POMEN IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH ZA VSE VKLJUČENE STRANI

Ko priložnosti za izobraževanje in usposabljanje zadostijo specifičnim potrebam in motivaciji tako učenca kot delodajalca, se ne poveča le udeležba, temveč so tudi končni rezultati boljši: višja je raven znanj in spretnosti, lažji je dostop do boljših delovnih mest ter boljši so socialni učinki. Politike in ponudba izobraževanja odraslih bi morale biti zato oblikovane ob upoštevanju potrebe različnih skupin uporabnikov.

5 ZAGOTOVITI KAKOVOST IZOBRAŽEVALNIH PRILOŽNOSTI ZA ODRASLE

Pomembno je, da je ponudba izobraževanja odraslih visoko kakovostna. Tako se zagotovijo pozitivni rezultati za udeležence izobraževanja, delodajalce in skupnost ter kar največja učinkovitost javnih naložb.

6 USKLAJEVATI POLITIKO IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH NA NACIONALNI, REGIONALNI IN LOKALNI RAVNI

Če želimo, da bi bile politike kar najbolj uspešne, sta potrebna učinkovito usklajevanje pobud na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter učinkovito sodelovanje vseh institucij, organizacij in zainteresiranih strani.

ORODJE ZA IZBOLJŠANJE POLITIKE IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Na teh šestih dejavnikih uspeha temelji novo orodje za analizo politik, ki so ga ustvarili vsi, ki sodelujejo pri politiki izobraževanja odraslih.

Ena ključnih ugotovitev raziskave je, da morajo oblikovalci politik pred nadaljnjim spreminjanjem politike, s katerim želijo učinkoviteje doseči njene cilje, bolje razumeti, kako različni pristopi politike delujejo. Za to pa sta potrebna bolj sistematično zbiranje podatkov in strožji pristop k spremljanju politik. Namen novega orodja je pomagati oblikovalcem politik pri obeh nalogah.

Orodje je sestavljeno iz dveh ključnih elementov. Analitični okvir (glej okvir) pomaga oblikovalcem politik pri načrtovanju in ocenjevanju politik izobraževanja odraslih, nabor kazalcev pa pomaga spremljati izvajanje politik, ocenjevati njihov vpliv ter te ugotovitve primerjati z ugotovitvami iz drugih držav članic.

Interaktivna spletna različica tega orodja je na voljo na spletnem mestu EPALE:
<https://ec.europa.eu/epale/sl/policy-tool>

VEČ INFORMACIJ

Raziskava „Podrobna analiza politik izobraževanja odraslih in njihove učinkovitosti v Evropi“, ki jo je podprla Evropska komisija, ponuja pregled obstoječih raziskav o politikah izobraževanja odraslih v podporo izvajanju Evropskega programa za izobraževanje odraslih. Opravljena je bila v tesnem sodelovanju z delovno skupino za izobraževanje in usposabljanje 2020, ki vključuje nacionalne strokovnjake s področja izobraževanja odraslih.

Raziskava je dostopna na:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=sl&pubId=7851&type=2&furtherPubs=yes>

EVROPSKI PROGRAM ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Leta 2011 je EU sprejela Evropski program za izobraževanje odraslih. Cilj te pobude evropskega političnega sodelovanja je, da države članice omogočijo odraslim razvijati in širiti svoja znanja, spretnosti in kompetence v vseh življenjskih obdobjih ter jih pri tem tudi spodbujajo.

Ta politika temelji na zavedanju, da je učenje v odrasli dobi bistveni del poti vseživljenjskega učenja. Izobraževanje odraslih je opredeljeno kot vsako splošno ali poklicno izobraževanje ali usposabljanje – formalno, neformalno ali priložnostno – ki poteka po zaključku začetnega formalnega izobraževanja in usposabljanja.

Politika opredeljuje številne skupne prednostne naloge na evropski ravni, s katerimi želi do leta 2020 povečati kakovost in število izobraževalnih priložnosti za odrasle. Med njimi je novi poudarek na razvoju osnovnih znanj in spretnosti odraslih.

PROGRAM ZA NOVA ZNANJA IN SPRETNOSTI ZA EVROPO

Izziv izobraževanja odraslih je eden izmed številnih izzivov na področju znanj in spretnosti, s katerimi se sooča EU. Program za nova znanja in spretnosti za Evropo 2016 želi izboljšati človeški kapital v Evropi ter povečati zaposljivost in konkurenčnost. Države članice, socialne partnerje, industrijo in druge zainteresirane strani zato poziva k sodelovanju, da bi izboljšali kakovost in ustreznost pridobivanja znanj in spretnosti, povečali njihovo vidljivost in primerljivost ter izboljšali zbiranje in obdelovanje podatkov ter informacije o znanjih in spretnostih, s čimer bi omogočili sprejemanje boljših poklicnih odločitev.

Pomagati nizko kvalificiranim in slabo usposobljenim delavcem je eden izmed osrednjih ciljev. Program znanj in spretnosti predlaga vzpostavitev jamstva za znanja in spretnosti za 64 milijonov odraslih Evropejcev, ki niso dokončali srednje šole, s čimer jim želi pomagati do minimalne ravni jezikovne, matematične in digitalne pismenosti in/ali srednješolske ali enakovredne ravni izobrazbe. Udeleženci bi začeli z ocenjevanjem znanj in spretnosti, da bi opredelili svoja znanja in spretnosti ter morebitne vrzeli, nadaljevali z izobraževalnim paketom, prilagojenim njihovim specifičnim potrebam, ter zaključili z ovrednotenjem in priznavanjem pridobljenih znanj in spretnosti.

Urad za publikacije

ISBN: 978-92-79-61188-9
doi:10.2767/599506 (print)
ISBN: 978-92-79-61146-9
doi:10.2767/588670 (PDF)

Ilustracije: Alexandre Mitraros – © Evropska unija

Za uporabo ali reprodukcijo fotografij, za katere Evropska unija nima avtorskih pravic, je treba za dovoljenje zaprositi neposredno imetnika ali imetnike avtorskih pravic.

© Evropska unija, 2016

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Belgium

TISKANO NA PAPIRJU, BELJENEM BREZ ELEMENTARNEGA KLORA (ECF)